

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen yhtiöittämisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen yhtiöittämisestä. Lailla valtioneuvosto oikeutettaisiin luovuttamaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen hallinnassa olevaa, kaupallisiin rokotetutkimuspalvelujen tuottamiseen liittyvää, omaisuutta ja toimintaa perustettavalle osakeyhtiölle, jonka päätehtävänä olisi kaupallisten rokotetutkimusten tekeminen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisissa rokotetutkimustehtävissä oleva henkilöstö siirtyisi osakeyhtiön palvelukseen. Suomen valtiolla olisi osake-enemmistö perustettavassa yhtiössä ja se kuuluisi sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan. Perustettava yhtiö olisi valtion erityistehtäväyhtiö ja sen omistajaohjauksesta vastaisi Sosiaali- ja terveysministeriö.

Esitys liittyy valtion vuoden 2021 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT.....	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu.....	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
3 Tavoitteet	4
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset.....	4
4.1 Keskeiset ehdotukset	4
4.2 Pääasialliset vaikutukset	6
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	6
4.2.1.1 Valtion toimintojen yhtiöittäminen.....	6
4.2.1.2 Henkilöstövaikutukset	7
4.2.1.3 Valtion erityistehtäväyhtiön perustaminen.....	7
4.2.2 Viranomaisvaikutukset	8
4.2.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset	8
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot.....	8
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	8
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	8
5.2.1 Ruotsi.....	8
5.2.2 Tanska.....	9
6 Lausuntopalaute.....	9
7 Säännöskohtaiset perustelut	9
8 Lakia alemman asteinen sääntely	11
9 Voimaantulo.....	11
10 Toimeenpano ja seuranta	12
11 Suhde muihin esityksiin	12
11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	12
11.2 Suhde talousarvioesitykseen	12
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	12
LAKIEHDOTUS.....	14

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Valtioneuvoston oikeuskansleri otti omasta aloitteestaan tutkittavaksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen hankintamenettelyn riippumattomuuden vuonna 2018 ja antoi päätöksensä 10.5.2019. Päätöksessään oikeuskansleri piti perusteltuna lääkeyhtiöiden rahoittaman rokote-tutkimuksen ja rokotehankintoja koskevan päätösten valmistelun ja päätöksenteon erottamista entistä selkeämmin toisistaan riippumattomuuden ja puolueettomuuden varmistamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriössä ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksessa tehtyjen selvitysten johdosta, sosiaali- ja terveysministeriö päätti jatkotoimenpiteenään valmistelun jatkamisen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen yhtiöittämiseksi. Esitetty ratkaisu eriyttäisi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisen rokotetutkimuksen rokotehankinnoista ja lisäksi loisi edellytykset kansallisen rokotetutkimuksen vahvistamiseksi.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelussa ovat olleet mukana Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja Tampereen korkeakoulusäätiö. Hallituksen esityksestä käytäisiin yhteistoiminnasta valtion virastoissa annetun lain (1233/2013) mukaiset neuvottelut osakeyhtiöön siirtyvän henkilöstön kanssa. [Tämän aikataulu täydentyy valmistelun edetessä.]

Esitys [tullaan käsittelemään] talouspoliittisessa ministeriryhmässä 9.9.2020.

2 Nykytila ja sen arviointi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on sosiaali- ja terveysministeriön alainen asiantuntijalaitos, jonka tehtävistä säädetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetussa laissa (668/2008). Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toimii tartuntatautien torjunnan ja siihen sisältyvien rokotusten kansallisena asiantuntijalaitoksena Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 §:n nojalla. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen roolista ja tehtävistä rokotteisiin liittyen säädetään muun muassa tartuntatautilain (1227/2016) 7, 44 ja 50, 51 §:ssä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos tekee rokotehankintoja ja kansallista rokotusohjelmaa koskevat esitykset sosiaali- ja terveysministeriölle. Se arvioi ja kehittää kansallista rokotusohjelmaa sekä huolehtii korkean rokotuskattavuuden säilyttämisestä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos huolehtii lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön tekemän rokotteiden hankintapäätöksen toimeenpanosta, rokotteiden jakelusta kunnille, kansallisen rokotusohjelman toteuttamisen ohjeistuksesta ja vaikutusten seurannasta.

Edellä kuvattujen lakisääteisten tehtävien lisäksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (ja sitä ennen Kansanterveyslaitos) on tehnyt kaupallisia rokotetutkimuksia rokoteyhtiöille. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksessa on tehty lukuisia rokotetutkimuksia ja muita tutkimuksia rokoteyhtiöiden maksamana. Tällä hetkellä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella on käynnissä kolme rokotevalmistajien rahoittamaa tutkimusta, joista kaksi on kliinisiä rokotetutkimuksia.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimiminen rokoteyhtiöiden kanssa rokotteiden hankkijana ja toisaalta rokotetutkimuksien toimeenpanijana rokoteyhtiöiden maksamana on aiheuttanut epäilyksiä toiminnan puolueettomuudesta ja riippumattomuudesta. Tartuntatautilain muu-

toksen yhteydessä, joka tuli voimaan 1.1.2011 alkaen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen roolia ja tehtäviä rokotehankinnoissa täsmennettiin. Tartuntatautilain 50 § mukaan Sosiaali- ja terveysministeriö päättää tartuntatautilain 44–47 §:ssä tarkoitettuja rokotuksia varten tarvittavien rokotteiden taloudellisesti tai muuten merkittävistä hankinnoista. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos huolehtii sosiaali- ja terveysministeriön rokotehankintapäätöksen toimeenpanosta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos päättää muista rokotehankinnoista ilmoitettuaan etukäteen hankinnasta sosiaali- ja terveysministeriölle.

Edellä mainitun lisäksi rokotehankinnat ja rokotetutkimukset tehdään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella eri osastoilla eikä niiden välillä ole organisatorisia tai päätöksenteollisia kytköksiä. Rokotehankinnoista vastaava yksikkö ei vastaanota rahoitusta rokoteyhtiöiltä vaan se toimii budjettirahoituksella. Toimintojen erillisyydestä huolimatta Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteistyö rokoteyhtiöiden kanssa voi näyttää siltä, että puolueettomuus vaarantuu.

Oikeuskansleri otti omasta aloitteestaan tutkittavakseen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen hankintojen riippumattomuutta ja antoi aiheesta päätöksen 10.5.2019. Päätös perustui sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen antamiin kattaviin selvityksiin toiminnasta oikeuskanslerille. Oikeuskansleri ei havainnut tosiasiallista huomautettavaa, mutta edellytti sitä, että toimintojen eriyttämistä vahvistetaan ja viitattiin siltä osin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen aiempiin suunnitelmiin rokotetutkimusten yhtiöittämisestä.

Kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen yhtiöittämisellä pyritään osaltaan ehkäisemään myös kielletyn valtiontuen syntymistä. Yhtenä osana Euroopan unionin yhteismarkkinoiden toimintaa koskevaa sääntelyä, on sääntely valtioiden myöntämistä tuista yrityksille. Sopimuksessa Euroopan unionin toiminnasta (myöhemmin SEUT) säädetään kielletystä valtion tuesta 107–109 artikloissa. SEUT 107 artiklan 1 kohdan mukaisesti jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen osalta on tunnistettu mahdollinen valtiontukiongelmia, mikäli rokotetutkimuspalvelujen toiminta saisi markkinaehtoisempia piirteitä.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on toteuttaa lääkeyhtiöiden rahoittaman rokotetutkimuksen ja rokotehankintoja koskevien päätösten valmistelun ja päätöksenteon erottamisen toisistaan riippumattomuuden ja puolueettomuuden varmistamiseksi. Esityksen tarkoituksena on yhtiöittää Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupalliset rokotetutkimuspalvelut erilliseksi valtion erityistehtäväyhtiöksi. Vähemmistöomistajaksi perustettavaan yhtiöön tulisi Tampereen korkeakoulusäätiö, joka siirtäisi yhtiöön Tampereen rokotetutkimuskeskuksen toiminnot. Esityksen mukaisesti valtioneuvosto valtuutettaisiin perustamaan uusi valtion erityistehtäväyhtiö, jossa valtiolla olisi osake-enemmistö.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupalliset rokotetutkimuspalvelut yhtiöitetään ja valtio merkitsisi enemmistöosuuden, [täydennetään] %, osakekannasta. Näiden toimintojen luovuttaminen tapahtuisi yhtiön perustamisen yhteydessä. Valtioneuvosto

päätäisi asiasta erikseen. Vähemmistöosuuden osakekannasta merkitsisi Tampereen korkeakoulusäätiö, joka luovuttaisi yhtiöön Tampereen rokotetutkimuskeskuksen rokotetutkimustoinnit. Yhtiön perustamismenettelyistä sovitaan tarkemmin osapuolten välillä noudattaen valtion omistajaohjauksen periaatteita ja osakeyhtiölakia (624/2006).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisiin rokotetutkimuspalveluihin liittyvä toiminta, henkilöstö ja omaisuus siirtyisi perustettavaan yhtiöön. Osakeyhtiön toimialana olisi yhtiötä perustettaessa lääketieteellinen tutkimus ja kehittäminen. Osakeyhtiö jatkaisi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalveluiden toimintaa. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaisi yhtiön omistajaohjauksesta. Kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen yhtiöittämisellä perustettavaan yhtiöön ei siirtyisi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen lakisääteisiä tehtäviä.

Osakeyhtiön perustamistoimiin ryhdyttäisiin heti tämän lain vahvistamisen jälkeen. Osakeyhtiön olisi tarkoitus aloittaa toimintansa tammikuussa 2021. Tarkka aloittamisajankohta tarkentuu vielä valmistelun edetessä.

Yhtiömuoto on perusteltu organisointimuoto tehtävissä, joissa valtiolla on yhteiskunnallisia tavoitteita, jotka liittyvät johonkin yhteiskunnan toimivuuden kannalta keskeiseen tehtävään, joka on kuitenkin tehokkainta organisoida yhtiömuodossa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen rokotetutkimuksien yhtiöittämistä on selvitetty jo vuosina 2016-2018. Selvityksissä on päädytty siihen lopputulokseen, että toiminnan markkinaehtoisuuden ja toiminnan edellyttämän liikku- mavarana vuoksi rokotetutkimuksien toteuttamiseen soveltuisi yhtiömuoto parhaiten. Lisäksi yhtiön erityisosaamisen ja kilpailukyvyn varmistaminen sekä muut rokotetutkimuksen tekemiseen liittyvät vaatimukset puoltavat osakeyhtiömuotoa.

Yhtiö perustettaisiin valtion erityistehtäväyhtiöksi valtion omistajapoliittisen periaatelinjauksen (Valtion omistajapoliittinen periaatepäätös 8.4.2020) mukaisesti. Erityistehtäväyhtiöt toteuttavat kunkin yhtiön osalta erikseen määritellyjä yhteiskunnallisia tehtäviä, jotka ovat tarkoituksenmukaista organisoida yhtiömuodossa. Erityistehtäväyhtiön tulee ensisijaisesti tuottaa erityis- tehtävänsä kustannustehokkaasti, kannattavasti ja yhteiskunnan kokonaisetua optimoiden.

Perustettavaan yhtiöön siirtyisi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen toiminta henkilöstöineen. Henkilöstön asemaan ja palvelussuhteen ehtoihin sovellettaisiin yhtiön perustamisesta lukien, mitä laissa liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti säädetään tai sen nojalla säädetään tai määrätään ja mitä yhtiötä sitovassa työehtosopimuksessa ja työsopimuksessa sovitaan. Liikkeenluovutukseen liittyy virka- ja työehtosopimusten niin sanottu sopimussuora, jonka mukaan uusi omistaja on sidottu luovuttavassa liikkeessä noudatettavaan virka- tai työehtosopimukseen, sen kuluvaan sopimuskauden päättymiseen saakka.

Hallituksen esityksen mukaista Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen yhtiöittämistä tulee myös arvioida, aiemmin kuvatun valtioneuvoston arvion lisäksi, myös sen osalta, että synnyttääkö yhtiöittäminen ja siinä esimerkiksi siirtyvä omaisuus ja henkilöstö kielletyn valtioneuvoston tuen. Euroopan komissio on arvioinut osiltaan samankaltaista tilannetta, kun sille kanneltiin Hyks Oy:n toiminnasta. Komissio katsoi, että kyseessä ei tuossa tapauksessa ollut valtioneuvoston tuki. Osana yhtiöittämisen valmistelua selvitetään yhtiön pääomittamisen ja eläketurvaa koskevien järjestelyjen yhteensopivuus Euroopan Unionin valtioneuvoston sääntelyn kanssa ja arvioidaan tuleeko notifiointimenettely käynnistää.

Perustettavaan osakeyhtiöön noudatetaan lisäksi muun muassa mitä osakeyhtiölaissa (624/2006), kirjanpitolaisissa (1336/1997) ja verolainsäädännössä säädetään.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

4.2.1.1 Valtion toimintojen yhtiöittäminen

Yhdistämällä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen ja Tampereen korkeakoulusäätiön rokotetutkimuskeskuksen osaaminen syntyy kansainvälisesti kilpailukykyinen toimija, joka olisi toimintakykyinen heti perustamisensa jälkeen ja voisi osallistua esimerkiksi COVID-19 –rokotteiden testaamiseen. Yhtiön perustamisesta aiheutuvilla kertaluontoisilla perustamis- ja pääomituskustannuksilla luotaisiin edellytykset yhtiölle, joka toisi Suomeen kansainvälisten rokote-yhtiöiden tutkimuksia. Perustettavan yhtiön kilpailu- ja erottumistekijät perustuisivat toiminnan keskittymiseen kaupallisiin rokotetutkimuksiin, yhteistyöhön Suomen terveydenhuoltojärjestelmän kanssa ja niihin liittyvään erityisasiantuntemukseen. Terveyden ja hyvinvoinninlaitokselta siirtyisi kaupallisten rokotetutkimusten asiantuntemus ja osaaminen perustettavaan yhtiöön. Rokotetutkimustoiminnan riippumattomuus ja puolueettomuus korostuvat toimittaessa erillisenä yhtiönä, ja tavoite on lisätä yhtiön houkuttelevuutta sopimuskumppanina.

Yhtiön perustamistoimintojen valmistelu on käynnissä. Lain vahvistamisen jälkeen on tarkoitus perustaa osakeyhtiö, jolloin yhtiön toiminta voisi käynnistyä lain tultua voimaan.

Suurista sekä kansainvälisistä hankkeista johtuen yhtiön tulovirrat ovat epätasaisia, jonka vuoksi yhtiö tarvitsee riittävän pääoman ja katteen. Yhtiön perustamisvaiheessa varmistetaan yhtiön riittävä rahoitus yhtiön perustamiskustannuksiin ja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi. Perustettavalle yhtiölle järjestetään tilapäisrahoitusmahdollisuus riittävällä peruspääomalla. Rahoitus turvataan siten, että kuuden kuukauden toimintakustannuksia vastaava määrä olisi aina käytettävissä. Tarkoituksena on, että perustettava yhtiö toimisi markkinaehtoisesti alun jälkeen.

Seuraavat laskelmat perustuvat arvioihin. Valtioneuvoston päätöksenteossa vahvistetaan todelliset arvot. [Seuraavat kohdat täydentyvät myöhemmin: käyttöomaisuus ja vaihto-omaisuus]

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisiin rokotetutkimuspalveluihin liittyvä toiminta, henkilöstö ja omaisuus siirtyisi perustettavaan yhtiöön. Kiinteän omaisuuden arvo on vähäinen. Yhtiön perustamiskustannukset arvioidaan olevan noin 1 000 000–1 500 000 euroa ja alkupääoman 6 500 000–7 000 000 euroa.

Sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa, että vuoden 2021 talousarviossa varataan edellä esitetyn mukaisesti rokotetutkimuspalvelujen yhtiöittämiseen [täydennetään] euroa, josta valtion sijoitus yhtiön vapaaseen omaan pääomaan olisi [täydennetään] euroa. Perustamiseen tulisi varautua 8 000 000 eurolla, josta valtion ja Tampereen korkeakoulusäätiön osuudet varmistuisivat myöhemmin päätettävien osakeomistusten mukaisesti. Osakeyhtiön aloittava tase olisi noin [täydennetään] euroa.

Yhtiöittäminen siirtäisi rokotetutkimuspalveluja koskevat toiminnot valtion budjettitalouden ulkopuolelle. Yhtiöittämisellä voitaisiin lisätä yhtiöittettävän toiminnan riippumattomuuden ja puolueettomuuden varmistamisen lisäksi myös yhtiömuodosta johtuvaa joustavuutta, esimerkiksi päätöksenteossa ja rahoituksessa.

Esityksellä olisi vaikutusta Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen rahoitukseen. Esityksen mukaisen toiminnan siirtyessä yhtiöön Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ulkopuolinen rahoitus

vähenee. Liiketaloudellisista rokotetutkimuksista on tuloutunut yleiskustannusosuudet Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle sen lisäksi että tuloilla on katettu hankkeiden aiheuttamat kustannukset. Tästä aiheutuu arviolta noin [täydennetään] euron rahoitusvaje Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle. Sen kattamista esitetään valtion talousarviossa vuodelle 2021 tai valtion lisätalousarviossa vuodelle 2021.

Tehtyjen laskelmien perusteella yhtiöllä olisi edellytykset kannattavaan liiketoimintaan. Yhtiöittäminen muuttaa kustannusrakennetta siten, että osakeyhtiölle tulee eräitä lisäkustannuksia verrattuna toimintaan valtion laitoksen osana. Ne määräytyvät samoin perustein kuin yksityisten kilpailijoiden ja muiden osakeyhtiöiden. Lisäksi perustettavan yhtiön tulisi hankkia rokotetutkimukseen liittyvät tietojärjestelmät sekä ICT-infra ja hallinto- ja toimitilajärjestelmät. Rokotetutkimuspalveluita tarjoava yhtiö olisi verovelvollinen yleisten verotusperiaatteiden mukaisesti.

Perustettava yhtiö pyrki lähtökohtaisesti hyödyntämään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Tampereen rokotetutkimuskeskuksen rokotetutkimustoimintaan aiemmin vuokraamia tiloja ja siirtämään vuokrasopimukset perustettavalle yhtiölle.

4.2.1.2 Henkilöstövaikutukset

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen rokotetutkimuspalvelujen tehtävissä oleva henkilöstö siirtyisi osakeyhtiön palvelukseen osaamistaan vastaavaan tehtävään. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen osalta siirtyvän henkilöstön määrä olisi 5-10. Näistä suurin osa on työsuhteisia. Virkasuhteinen henkilöstö otettaisiin osakeyhtiöön työsopimussuhteisiin tehtäviin. Henkilöstön asemaan ja palvelussuhteen ehtoihin sovellettaisiin yhtiön perustamisesta lukien, mitä laissa liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti säädetään tai sen nojalla säädetään tai määrätään ja mitä yhtiötä sitovassa työehtosopimuksessa ja työsopimuksessa sovitaan. Liikkeenluovutukseen liittyy virka- ja työehtosopimusten niin sanottu sopimusseuraanto, jonka mukaan uusi omistaja on sidottu luovuttavassa liikkeessä noudatettavaan virka- tai työehtosopimukseen, sen kuluvan sopimuskauden päättymiseen saakka.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos vastaa osaltaan lomapalkkavelasta yhtiölle toimintojen luovutushetken saakka. Eläketurvan menetys yhtiöön siirtyvälle henkilöstölle korvataan yhtiön ottamalla vakuutuksella. Lisäksi valtio korvaisi siirtyvälle henkilöstölle palvelussuhteen menetettyjen etujen kompensaatina yhteensä [täydennetään] euroa kertakorvauksena. Valtio korvaisi yhtiölle tästä aiheutuvat kulut valtion talousarvioon otettavalla kertakorvauksena maksettavalla määrärahalta. Tarvittava summa olisi suuruudeltaan noin [täydennetään] euroa.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitokseen jäävän henkilöstön määrä olisi noin 966.

4.2.1.3 Valtion erityistehtäväyhtiön perustaminen

Esityksen mukaisesti perustettaisiin uusi valtion erityistehtäväyhtiö, jossa valtiolla olisi osakeenemmistö. Valtiolla olisi yhtiöön niin sanottu strateginen intressi säilyttää ja vahvistaa kansallista rokotetutkimusosaamista kansanterveyden ja terveysturvallisuuden näkökulmasta. Omistajanäkökulmasta yhtiön elinkelpoisuus ja kannattavuus on varmistettava, mutta valtio ei asettaisi yhtiölle tuottovaatimusta. Yhtiön tavoitteena ei olisi tuottaa omistajilleen osinkoina jaettavaa voittoa. Perustettavan yhtiön voitot voitaisiin käyttää yhtiön rokotetutkimuksen kehittämiseen.

4.2.2 Viranomaisvaikutukset

Esityksellä ei ole vaikutuksia viranomaistoimintaan. Esityksellä siirrettävät toiminnot eivät sisällä viranomaistehtäviä. Yhtiö ei olisi hankintalain mukainen valtion sidosyksikkö.

4.2.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Perustettavalla yhtiöllä parannettaisiin kansainvälistä kilpailukykyä ja turvattaisiin osaltaan kaupallisten rokotetutkimuksen jatkuvuus Suomessa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Tampereen korkeakoulusäätiön rokotetutkimuspalveluiden yhdistämisellä yhdeksi yhtiöksi olisi strategisesti ja liiketaloudellisesti selkeästi parempi vaihtoehto kuin pelkästään Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen rokotetutkimuspalvelujen yhtiöittäminen. Toimintojen on arvioitu olevan operatiivisesti ja strategisesti yhteensopivia ja näiden toimintojen yhdistämisellä saavutettaisiin synergiaetuja. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Tampereen korkeakoulusäätiön rokotetutkimuspalvelujen yhdistämisen voidaan katsoa olevan kansallisen edun mukaista.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuksien yhtiöittämiseksi on laadittu erilaisia suunnitelmia vuosina 2016-2018. Näiden suunnitelmien lähtökohtana on ollut Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen markkinaehtoisen toiminnan tarkastelu, yritys yhteistyön lisääminen ja markkinoille tarjottavien palvelukokonaisuuksien hahmottaminen. Rokotetutkimukset ovat olleet selvityksien keskiössä, sillä rokotetutkimuksilla on jo olemassa olevia asiakkuuksia.

Selvityksissä on liiketoimintapuolen lisäksi tarkasteltu myös rokotetutkimuksen ja rokotehankintoja koskevan päätösten valmistelun ja päätöksenteon välisen jännitteen ratkaisemisesta. Vaihtoehdot ovat lääkeyritysten rahoittaman rokotetutkimuksen siirtäminen erillisen oikeushenkilön toteutettavaksi tai rokotetutkimuksen lopettamista. Maineikkaan rokotetutkimuksen lopettamista ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena ratkaisuna.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

5.2.1 Ruotsi

Folkhälsomyndigheten (jäljempänä Kansanterveysvirasto) vastaa Ruotsissa Suomen Terveiden ja hyvinvoinnin laitosta. Kansanterveysvirastolla on kansallinen vastuu kansanterveyskysymyksistä. Sen tehtävänä on edistää hyvää ja tasa-arvoista terveyttä, estää sairauksia ja vammoja sekä pyrkiä tehokkaaseen tartuntojen hallintaan ja suojata väestöä monenlaisilta terveysuhilta. Ruotsin kansanterveysviraston toiminta on samankaltaista kuin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toiminta on.

Ruotsin kansanterveysvirastolla on yleinen kansallinen vastuu väestön suojelemisesta tartuntataudeilta, ja se koordinoi tartuntojen torjuntaa kansallisella tasolla. Kansanterveysvirasto tuottaa säännöksiä, suosituksia ja ohjeita terveydenhuollon henkilöstölle tehokkaan tartuntojen torjunnan varmistamiseksi. Kansanterveysviraston vastuulla ovat myös rokotukset, ja se seuraa rokotusohjelman vaikutuksia. Ruotsin kansanterveysvirasto ei kovinkaan aktiivisesti tee tutkimustoiminnassaan yritys yhteistyötä.

5.2.2 Tanska

Tanskassa Statens Serum Institut on yksi Tanskan suurimmista terveydenhuollon ammattilaisten tutkimuslaitoksista. Statens Serum Institut toimii Tanskan terveysministeriön alaisuudessa. Instituutin tehtävänä on sairauksien torjunnan ja tutkimuksen avulla vahvistaa terveyttä. Statens Serum Institut vastaa Tanskan kansallisen rokoteohjelmaan kuuluvien rokotteiden ostamisesta ja jakelusta sekä pandemiavalmiudesta ja muista välttämättömistä valmiusvarastoista.

Statens Serum Institut on tutkimukseen keskittyvä taho. Se tekee kansainvälistä tutkimusta muun muassa rokotustutkimuksissa. Rokotetutkimuksen osalta se tutkii rokotteiden vaikutuksia ja kehittävät myös uusia rokotteita muun muassa tuberkuloosia ja klamydiaa vastaan.

6 Lausuntopalaute

Hallituksen esitys liittyy vuoden 2021 talousarvioon. Tästä johtuen hallituksen esitys tulee antaa valtioneuvoston yleisistunnossa 5.10.2020. Tämä asettaa hallituksen esitykselle tiukan aikarajan. Jotta hallituksen esitys voidaan antaa 5.10.2020, tulee lausuntoaikaa lyhentää suositellusta pituudesta. Tämän vuoksi lausuntoaika on 28.08.2020–11.9.2020.

Hallituksen esityksestä järjestetään kohdennettu kuulemistilaisuus 4.9.2020. Lisäksi hallituksen esityksen valmistelussa on ollut mukana esitykseen liittyvät keskeiset tahot.

Lausuntoja pyydettiin seuraavilta tahoilta: [täydennetään]. Lausuntopyyntö julkaistiin Lausuntopalvelu.fi-portaalissa ja on näin ollut vapaasti lausuttavissa. Lisäksi hallituksen esityksestä järjestettiin kohdennettu kuulemistilaisuus [palaute].

7 Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Pykälän mukaan valtioneuvosto valtuutettaisiin luovuttamaan sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluvan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen hallinnassa olevaa kaupallisiin rokotetutkimuspalvelujen tuottamiseen liittyvä omaisuus ja rokotetutkimuspalveluja koskeva toiminta perustettavalle osakeyhtiölle sekä merkitsemään myöhemmin päätettävä määrä sen osakkeista. Perustettava yhtiö olisi valtion erityistehtävayhtiö ja sen omistajaohjauksesta vastaisi Sosiaali- ja terveysministeriö.

Perustettavan yhtiön toimialana olisi yhtiötä perustettaessa lääketieteellinen tutkimus ja kehittäminen. Yhtiön päätehtävänä olisi kaupallinen rokotetutkimus sekä niihin liittyvät asiantuntijapalvelut. Liiketoiminta koostuisi kaupallisten rokotetutkimusten suunnittelusta, toteutuksen koordinoinnista sekä tutkimusten toteuttamisesta omissa klinikoissa sekä julkisen ja yksityisen terveydenhuollon toimipisteissä. Lisäksi yhtiö tekisi yhteistyötä yksityisten rokotevalmistajien kanssa, esimerkiksi rekisteritutkimuksia.

Perustettavan yhtiön yhteistyökumppaneita olisivat julkisen ja yksityisen terveydenhuollon yksiköt. Perustettavan yhtiön asiakkaita olisivat useimmiten suuret kansainvälisiä rokotteita kehittävät ja markkinoivat lääkeyritykset. Myös pienemmät yritykset, jotka toimivat ainoastaan rokotteiden kehittäjinä voisivat olla perustettavan yhtiön asiakkaita. Lisäksi kansalliset ja kansainväliset kansanterveysorganisaatiot ja viranomaiset voivat olla yhtiön asiakkaita. Yhteistyökumppaneita voivat olla myös ei-kaupalliset tutkimuksen rahoittajat, kuten yksityiset ja julkiset säätiöt, EU ja WHO.

Perustettavan yhtiön pääsy kansallisiin rekisteritietoihin perustuu lakiin lääketieteellisestä tutkimuksesta (488/1999) sekä lakiin sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019).

Henkilötietojen suojasta säädetään perustuslain 10 §:ssä. Euroopan parlamentti ja neuvosto on antanut asetuksen (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta eli yleisen tietosuoja-asetuksen. Yleistä tietosuoja-asetusta täsmentää ja täydentää Suomessa tietosuojalaki (1050/2018). Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella erikseen säädetyissä tilanteissa lain nojalla oikeus kerätä henkilötietoja (Laki Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta 2 §). Perustettavalla yhtiöllä ei ole vastaavaa lakiin perustuvaa oikeutta henkilötietojen käsittelyyn. Myös henkilötietojen rekisterinpitäjä muuttuisi kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen eriyttämisen myötä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta. Perustettavan osakeyhtiö tai toimeksiantaja, sen ollessa rekisterinpitäjä, huolehtisi yhtiöittämisestä seuraavat muutokset henkilötietojen käsittelyyn. Siltä osin kuin yritys käsittelee potilastietoja, tulevat muun muassa potilasasiakirjoja koskeva lainsäädäntö soveltuvin osin sovellettavaksi. Potilasasiakirjoista säädetään muun muassa potilaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (785/1992), sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007) ja sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa potilasasiakirjoista (298/2009).

Tutkimussuunnitelmasta johtuen yksikön, jossa tutkimus suoritetaan, tulee yleensä olla sairauksien diagnosointiin ja hoitoon oikeutettu terveydenhuollon toimintayksikkö, sillä tutkimukseen voi liittyä tutkimusvalmisteen antamisen lisäksi kansallisen rokotusohjelman, tai niitä vastaavien, rokotteiden antamista, sairauksien diagnostiikkaa sekä tutkimukseen liittyvää terveyden-tilan seurantaa ja sairauksien kliinistä arviointia ja hoitoa.

Yhtiö harkitsee itse alkaako se harjoittaa luvanvaraista toimintaa. Tähän arvioon vaikuttaa se, onko terveydenhuoltopalvelujen tarjoaminen välttämätöntä yhtiölle tai jos se ei ole, olisiko siitä selvää hyötyä yhtiölle. Yksityisten terveyspalvelujen tuottajalta edellytettävästä luvasta säädetään yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990). Yhtiö harkitsee itse tarvettaan Kanta-palveluihin liittymisestä. Kanta-palveluista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa.

Yhtiön erityistehtävästä tulisi määrätä yhtiöjärjestyksessä osana yhtiön toimialaa.

2 §. Valtioneuvosto määräisi valtion luovutettavan omaisuuden ja sen arvon sekä ehdot, joilla luovutus tapahtuu. Pykälää on tulkittava suhteessa osakeyhtiölakiin siten, että valtioneuvosto päättäisi siitä, mikä yleisten kirjanpitoperiaatteiden mukainen arvo valtion omaisuudelle merkitään yhtiön perustamissopimuksessa. Valtioneuvosto määräisi myös muista valtion omaisuuden luovuttamiseen liittyvistä järjestelyistä ja valtion osalta osakeyhtiön muodostamiseen liittyvistä järjestelyistä. Osakeyhtiölle apporttina siirrettävän omaisuuden arvo olisi [täydennetään] euroa ja siirto tapahtuisi yhtiön aloittaessa toimintansa lain tultua voimaan. Yhtiön perustamiseen liittyvät asiakirjat ja suunnitelmat laaditaan tulevien omistajien kesken yhteisymmärryksessä.

Perustettavalle yhtiölle luovutettavaa omaisuutta määriteltäessä ja arvostettaessa tulisi arvostusperiaatteiden olla yhtenäisiä ja perustua yleisesti hyväksyttävään arvostusperiaatteeeseen. Valtion omaisuutta ei lähtökohtaisesti tulisi luovuttaa käypää arvoa alemmasta arvosta. Valtion omaisuutta käytettäessä apporttina, omaisuuden arvonmäärityksen tulisi olla läpinäkyvää, ulkopuolisen riippumattomaan arvioon perustuvaa ja arvostuksessa tulisi turvata myös valtion etu. Vastuiden ja muiden velvoitteiden osalta tulisi varmistaa, että ne siirtyisivät oikeanmääräisinä sekä läpinäkyvinä, ja että valtiontalouden kokonaisuuteen huomioidaan myös silloin, kun velvoitteet liittyvät perustettavalle yhtiölle siirrettävään omaisuuteen tai toimintaan.

3 §. Perustettava yhtiö olisi muiden osakeyhtiöiden tapaan verotettava. Sen katsottaisiin jatkavan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen toimintaa. Yhtiöittämisessä noudatettaisiin soveltuvin osin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain

(360/1968) 52 d §:ssä säädettyssä liiketoimintasiirrossa sovellettavia periaatteita. Omaisuuserien arvostukset käyttöomaisuuden osalta on tehty jatkuvuusperiaatetta soveltaen.

4 §. Sen jälkeen, kun omaisuus olisi siirretty perustettavaan osakeyhtiöön, ottaisi se vastataksaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tekemistä sellaisista velka-, tutkimus-, palvelu-, hankinta- ja toimitussopimuksista sekä muista niiden kaltaisista sitoumuksista, jotka koskevat osakeyhtiölle luovutettua omaisuutta ja sille siirtyvää rokotetutkimuspalvelujen toimintaa. Koska velallinen voi vaihtua vain velkojan suostumuksella, vastaisi valtio edelleen toissijaisesti sellaisista perustamista edellyttävistä velvoitteista, joista ei toisin sovita. Pykälällä varmistettaisiin palvelujen tarjonnan jatkuvuus yhtiöittämisen yhteydessä.

5 §. Pykälän 1 momentin nojalla Terveyden ja hyvinvoinnin laitos siirtää Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen tehtävissä tämän lain voimaan tullessa olevat virka- ja työsopimussuhteiset henkilöt perustettavan osakeyhtiön palvelukseen työsopimussuhteeseen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta osakeyhtiöön siirtyvien virkamiesten virat lakkaavat ja päättyvät ilman irtisanomista henkilön siirtyessä yhtiöön.

Pykälän 2 momentin mukaan määräajaksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen tehtäviin otetut henkilöt siirtyisivät työsopimussuhteeseen siirtymähetkellä jäljellä olevaksi ajaksi perustettavan osakeyhtiön palvelukseen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, mitä työsuhteen ehtoihin sovelletaan. Työntekijöihin ja palvelussuhteen ehtoihin sovellettaisiin yhtiön perustamisesta lukien, mitä laissa liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti säädetään tai sen nojalla säädetään tai määrätään ja mitä yhtiötä sitovassa työehtosopimuksessa ja työsopimuksessa sovitaan. Liikkeenluovutukseen liittyy virka- ja työehtosopimusten niin sanottu sopimussuora, jonka mukaan uusi omistaja on sidottu luovuttavassa liikkeessä noudatettavaan virka- tai työehtosopimukseen, sen kuluvan sopimuskauden päättymiseen saakka.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin lisäeläketurvasta. Eläketurvan menetys yhtiöön siirtyvälle henkilöstölle korvataan yhtiön ottamalla vakuutuksella.

6 §. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta ja toimenpiteistä, joihin valtioneuvosto voisi ryhtyä valmistellakseen osakeyhtiön perustamista.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan selkeyden vuoksi, että valtioneuvosto voi ennen lain voimaantuloa ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Yhtiöjärjestys voidaan vahvistaa ja yhtiö rekisteröidä kaupparekisteriin. Näin on tarkoitus varmistaa, ettei perustettavan yhtiön rekisteröinnille, omaisuuden luovuttamiseen liittyville päätöksille ja muille yhtiöittämisen valmisteluun liittyville oikeudellisille ja taloudellisille toimenpiteille ja päätöksille ole säädösteknisiä esteitä ennen lain voimaantuloa.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Lakia ei ehdoteta täydennettäväksi lakia alemman asteisin säännöksin.

9 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

10 Toimeenpano ja seuranta

Lain tultua voimaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toiminnasta eriytettäisiin kaupallisten rokotetutkimuspalveluiden toiminta. Tätä varten perustettaisiin esityksen mukainen osakeyhtiö, johon siirtyisi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen toiminnot ja Tampereen korkeakoulusäätiön rokotetutkimuskeskuksen toiminnot. Perustettavaan yhtiöön tultaisiin rekrytoimaan henkilökuntaa tarpeellisilta osin. Valtio merkitsisi myöhemmin tarkentuvan osuuden perustettavan osakeyhtiön osakkeista.

Osakeyhtiön olisi tarkoitus aloittaa toimintansa tammikuussa 2021.

11 Suhde muihin esityksiin

11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Ei ole.

11.2 Suhde talousarvioesitykseen

Esitys liittyy vuoden 2021 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

12 Suhde perustuslakiin ja sääntämisyjärjestys

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen rokotetutkimuspalvelujen yhtiöittäminen erilliseksi valtion erillistehtäväyhtiöksi edellyttää esityksen arvioimista perustuslain kannalta. Arvioitavaksi esityksen osalta tulisivat perustuslain hallintotehtävän antamisen muulle kuin viranomaiselle koskeva pykälä.

Perustuslain 124 §:ssä säädetään hallintotehtävän antamisesta muulle kuin viranomaiselle. Pykälän mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toimii tartuntatautien torjunnan ja siihen sisältyvien rokotusten kansallisena asiantuntijalaitoksena. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos tekee rokotteita ja kansallista rokotusohjelmaa koskevat esitykset sosiaali- ja terveysministeriölle. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos arvioi ja kehittää kansallista rokotusohjelmaa sekä huolehtii korkean rokotuskattavuuden säilyttämisestä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos huolehtii myös sosiaali- ja terveysministeriön tekemän rokotteiden hankintapäätöksen toimeenpanosta, rokotteiden jakelusta kunnille, kansallisen rokotusohjelman toteuttamisen ohjeistuksesta ja vaikutusten seurannasta. Näiden toimintojen lisäksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos tekee kaupallisia rokotetutkimuksia.

Esityksen mukaisesti Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toiminnasta eriytettäisiin kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen toiminnot omaksi yhtiökseen. Muut Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen rokotteisiin liittyvät toiminnot jäisivät Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtäviksi eikä niihin liittyviä hallintotehtäviä ehdoteta siirrettäväksi perustettavaan yhtiöön. Perustettavaan yhtiöön, jonka päätehtävänä olisivat kaupalliset rokotetutkimuspalvelut, ei ehdoteta siirrettävän julkisia hallintotehtäviä.

Edellä mainitun perusteella voidaan todeta, että lakiehdotuksissa esitetyt säännökset Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen eriyttäminen erilliseksi osakeyhtiöksi täyttää perustuslain vaatimukset, ja että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen yhtiöittämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Luovutusvaltuus ja perustettava yhtiö

Valtioneuvosto oikeutetaan luovuttamaan sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluvan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen hallinnassa olevaa kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen tuottamiseen liittyvää omaisuutta ja kaupallisia rokotetutkimuspalveluja koskevaa toimintaa perustettavalle osakeyhtiölle, jonka toimialana olisi yhtiötä perustettaessa lääketieteellinen tutkimus ja kehittäminen.

Valtio merkitsee osakeyhtiötä perustettaessa [täydennetään] % sen osakkeista.

2 §

Luovutuksen ehdot

Valtioneuvosto määrää valtion luovutettavan omaisuuden ja sen arvon sekä ehdot, joilla luovutus tapahtuu. Valtioneuvosto määrää myös muista valtion omaisuuden luovuttamiseen liittyvistä järjestelyistä ja päättää valtion osalta osakeyhtiön muodostamiseen liittyvistä järjestelyistä.

Valtioneuvosto määrää, mikä osa valtion omaisuudesta luovutetaan osakeyhtiöön osakkeita vastaan.

3 §

Verotus

Perustettavan osakeyhtiön tuloverotuksessa noudatetaan soveltuvin osin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 52 d §:ssä tarkoitettua liiketoimintasiirtoa koskevia säännöksiä.

4 §

Vastuu sitoumuksista

Osakeyhtiö vastaa niistä velka-, tutkimus-, palvelu-, hankinta- ja toimitussopimuksista sekä muista niiden kaltaisista sitoumuksista, joihin Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on valtion puolesta sitoutunut ja jotka koskevat osakeyhtiölle luovutettua omaisuutta ja sille siirtyvää kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen toimintaa.

Valtiolla on toissijainen vastuu perustettavalle osakeyhtiölle 1 momentin mukaan siirtyvistä velvoitteista, jollei vastapuoli hyväksy vastuiden siirtymistä yhtiölle. Yhtiö on velvollinen korvaamaan valtiolle, mitä valtio on tämän momentin perusteella suorittanut.

5 §

Henkilöstön palvelussuhteet

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos siirtää Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen tehtävissä tämän lain voimaan tullessa olevat virka- ja työsopimussuhteiset henkilöt perustettavan osakeyhtiön palvelukseen työsopimussuhteeseen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta osakeyhtiöön siirtyvien virkamiesten virat lakkaavat ja päättyvät ilman irtisanomista henkilön siirtyessä yhtiöön.

Määräaikaiseen virka- ja työsopimussuhteeseen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kaupallisten rokotetutkimuspalvelujen tehtäviin otetut henkilöt siirtyvät osakeyhtiön palvelukseen työsopimussuhteeseen siirtymähetkellä jäljellä olevaksi ajaksi.

Työsuhteen ehtoihin siinä osakeyhtiön työsopimussuhteisessa tehtävässä, johon asianomainen on 1 momentin nojalla siirtynyt, sovelletaan, mitä yhtiötä sitovassa työehtosopimuksessa sovitaan tai mitä laissa säädetään tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

Osakeyhtiön palvelukseen siirtyvien virka- ja työsopimussuhteisten henkilöiden siirtymishetkellä ansaittu eläketurva katetaan yhtiön lisäeläkejärjestelyin.

6 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Sanna Marin

UOMMS